

10 år med Norsk standard for akustikk

- hva har vi oppnådd?

Konferanse Musikk & Akustikk
14. mai 2024 Kulturverket Flammen

Jon G. Olsen
daglig leder Akershus musikkråd

Utgangspunkt 2014 (2009)

- Ingen omforente krav fra musikklivet
- Relativt lite gjennomslag i planlegging- og byggeprosesser
- Begrenset faglig tyngde
- Sprikende ønsker

Foredrag NAS-konferanse høst 2009

- Norsk musikkråds egen norm
- Ønsker like forhold som idretten

Samarbeid

- Hjelp oss å lage GODE lokaler til ØVING og KONSERT for HELE musikklivet

Proessen til i dag – noen hovedmomenter

- 2009: Standardisert målerapport for musikkråd etablert
- 2009: «La oss lage en Norsk Standard» (SN arbeidsgruppe etablert 2010)
- April 2014: publisering NS 8178 «Akustiske kriterier ... musikkutøvelse»
- 2015: Omfattende foredragsserier / kommunevalget 2015
- 2015: Oslo kommune SKOK, revidert 2019
- Store internasjonal oppmerksomhet, 2017 Boston Acoustics
- 2018: Etablering av ISO arbeidsgruppe
- 2021: Publisering av ISO 23591 «Acoustic quality criteria...rehearsal...»
- 2023: Publisering av revidert NS 8178, konsertlokaler
- 2023: Viken fylkeskommune «Veileder skolen som kulturarena»

Underveis i prosessen

- Hele tiden meget godt samarbeid musikkråd ↔ akustikere
- Standard Norge meget positive, unik samarbeidspart
- Fylkesmusikkrådene og musikklivet stadig mer aktive
- Kontinuerlig kompetansebygging, alle nivåer
 - Nye prosjekter → økt kompetanse, deles
- NS 8178:2014 udiskutabel grunnmur
 - Videreutviklet til NS-ISO 23591 og NS 8178:2023

Hva har vi oppnådd – (1) mer kunnskap

- Hvor stort volum som trengs for forskjellige bruksformål
- Musikklivet bruker mange rom, over 10.000 rom hver uke i Norge
- 85% av rommene er ikke egnet til den musikkbruk de faktisk har
- Egnet akustikk gir større rekruttering, bedre trivsel, økt kvalitet, mer effektive øvelser
- Svært viktig med tydelige prioriterte bruksformål helt i starten av planleggingsprosesser – brukerne må være tydelige
 - Dette - og standardene, gir tydelig dimensjonering av rommet
 - F.eks.: Øving, lydsterk musikk, 45 utøvere = min 2.250 m³, takhøyde 5 m, areal 220 m², lengde:bredde max 1,6

Hva har vi oppnådd – (1) mer kunnskap *forts*

- 5-trinnsregelen
 1. Tilstrekkelig volum
 2. Egnede dimensjoner (takhøyde, areal, lengde:bredde)
1+2 gir akustiker mulighet til å gi rommet egnede akustiske egenskaper
 3. Tilpasset etterklangstid (gjennomsnitt + jevnhet)
 4. Akustisk tilpasning (ikke ekko, plassering av absorpsjon/refleksjon, +++)
 5. Lav nok bakgrunnsstøy
- Musikklivet, brukerne, må stå på for sine behov
- Fortsatt behov for stort fokus på egnede musikklokaler
- Samlingsaler på skoler er spesielt viktige (store rom hovedutfordring)
- TILGANG og LAGER må fokuseres spesielt

Hva har vi oppnådd – (1) mer kunnskap *forts 2*

- Hovedutfordringer:
 - Øverom for korps (store nok) (ikke for mye etterklang, gymsal)
 - Øverom for kor (store nok) (tilstrekkelig etterklang)
 - Konsertlokaler for lydsvak musikk (tilstrekkelig etterklangstid)
 - Undervisningslokaler kulturskoler (store nok /tilpasset akustikk)
- «Læringstrapp» uegnet til musikkformål
- Ikke nødvendigvis så kostbart å forbedre gymsaler til korpsbruk
- 850 lokaler som brukes til musikk akustikkanalysert
 - Har gitt oss mye kunnskap, spesielt kombinert med tilbakemeldinger fra brukerne

Hva har vi oppnådd – (1) mer kunnskap noen eksempler

50 m³
(60 m³)

25 m³

10/12 m³

1:1,6

Lydsvak – lydsterk – forsterket

Hva har vi oppnådd – (2) mer innflytelse

- *Standardene legges til grunn ved prosjektering*
- Standardene er meget viktige, gir gjennomslagskraft
- Lettere å få tilfredsstillende volum i rom til musikk
- Større gjennomslagskraft for kriterier for egnede musikklokaler
 - Ikke minst politisk (kommune, fylke, stat)
 - Både i skolebygg og i andre formålsbygg

Hva har vi oppnådd – (3) større bevissthet

- Musikklivet selv mye mer opptatt av egnet akustikk
- Mye større fokus på betydningen av egnede musikklokaler
- Politikere og kulturadministrasjoner på alle nivåer mer opptatt av egnede musikklokaler
- Større bevissthet hos bestillerne
- Omforent enighet om hva som er et egnet musikklokale for et spesifikt formål

Hvor er vi i dag

- Større kunnskap
 - Bedre innflytelse
 - Større bevissthet
 - Bedre samarbeid
-
- Akustikere og musikkliv spiller mye bedre sammen

Hva har vi oppnådd ?

Flere mer egnede musikklokaler !!!

- Når bedre kunnskap og standardene legges til grunn
- Blir det mer egnede lokaler
- Både nybygde lokaler
- Og rehabiliterte og utbedrede lokaler
- **MEN – Vi har fortsatt lang vei å gå**

Takk for meg!

Jon G. Olsen
Daglig leder Akershus musikkråd

musikk.no/akershus
jon.olsen@musikk.no
+47 91 77 87 76